

Thema: Ik ben slechts een wegwijzer

Overweging 10 april 2016 – Maruja Bredie

Lector: Thea van Deijl

“... Je leven gaat niet over jou en heeft het ook nooit gedaan.
Het gaat en ging nooit over wat je bereikt, hoe succesvol je ben,
hoeveel geld je verdient, wat voor positie je bekleedt
en het gaat niet over hoeveel goeds jij doet voor anderen of voor de wereld.
Je leven, net als het mijne en net als van iedereen, gaat altijd over één ding: liefde...”

(Norman Fisher)

Openingsgedachte

Thich Nhat Hanh Uit de serie: Meesters

We moeten kijken of in ons contact met anderen de geest van liefde aanwezig is. Als we leren zien met de ogen van de liefde maken we onze geest leeg van woede en haat.

We kunnen wel denken dat we anderen begrijpen en accepteren, maar volledig liefhebben kunnen we hen nog niet.

Aandacht is de energie waardoor we diepgaand kunnen kijken en duidelijk kunnen zien waaraan we werkelijk behoefte hebben zodat we niet verdrinken in een zee van lijden.

Uiteindelijk stroomt onze geest vol liefde en vanaf dat moment geeft onze wil en alles wat we doen daar blijk van. Vreugde en geluk stralen uit onze ogen en iedereen in onze omgeving vaart wel bij onze glimlach en aanwezigheid.

Welkomslied

Jan van Opbergen / Jan-Willem van de Velde

Vervul dit huis met hart en geest,
met aandacht voor de kleinen.

Dat al wie hier naar binnen gaat
hen noemen zal de zijnen.

Wees kracht en troost voor jong en oud,
dat niemand hoeft te vrezen
als hij zich inzet voor jouw rijk,
want dood heet daar ‘verrezen’.

Ontwaak, ontspring, zoek kans in ons
tot in de diepst ontriefde.
Vervul je grootste wens aan ons,
word onverdeelde liefde.

Wees hier opnieuw verbeeldingskracht,
geef taal en toon aan dromen.
Geef stem aan wat verborgen bleef,
laat hier jouw rijk maar komen.

Welkom

1e Lezing: Psalm 33, 1-5 20-22

Juich, rechtvaardigen, voor de Eeuwige, de oprechten moeten hem loven.
Huldig de Eeuwige bij de klank van de lier, speel voor hem op de tiensnarige harp.
Zing voor hem een nieuw lied, speel en zing met overgave.
Oprecht is het woord van de Eeuwige, alles wat hij doet is betrouwbaar.
Hij heeft recht en gerechtigheid lief, van de trouw van de Eeuwige is de aarde vervuld.
Wij verwachten vol verlangen de Eeuwige, hij is onze hulp en ons schild.
Ja, om hem is ons hart verblijd, op zijn heilige naam vertrouwen wij.
Schenk ons uw trouw, Eeuwige, op u is al onze hoop gevestigd.

Lied

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou. (2x)

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend. Mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat de zee mij riep,
haar spiegel, tij en tegentij,
de poolster, de windstijle,
riep jij mij.

Ik kocht een fluit, ik floot
een sluier om je heen van vuur,
een lichaam meer,
tegen de lange duur.

H.Oosterhuis/A.Oomen

Als ik ooit komen zou
waar bronnen zijn, bauxiet, een paar
gewiekster woorden dan dit:
ben jij daar?

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend. Mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou.

2e Lezing: Teksten van de Boeddha uit Dhammapada

We zijn wat we denken. Ons hele bestaan is het product van gedachten. Met onze gedachten
scheppen we de wereld. Wie vanuit een onzuivere geest spreekt of handelt, roept onheil over zichzelf
af. Zoals het wiel de os volgt die de kar trekt
We zijn wat we denken. Ons hele bestaan is het product van gedachten. Met onze gedachten
scheppen we de wereld. Wie vanuit een zuivere geest spreekt of handelt, roept voorspoed over
zichzelf af. Zoals uw schaduw uw altijd vergezelt.

“Hij heeft me geslagen en misbruikt, hij heeft me vernederd en uitgebuit”. Wie zulke gedachten koestert, laat zich leiden door haat.

“Hij heeft me geslagen en misbruikt, hij heeft me vernederd en uitgebuit”. Wie zulke gedachten heeft losgelaten, weet wat lief-de is.

In deze wereld is haat nooit overwonnen met haat. Alleen liefde is sterker dan haat. Dat is de wet, oeroud en onvergankelijk.

Eens komt de dag dat u er niet meer zult zijn, als u dat beseft, hoe kunt u dan nog ruzie maken? Alleen degenen die zichzelf in de hand heeft en in waarheid leeft mag zichzelf oprecht een zoeker noemen. Wie in het ver-keerde het verkeerde ziet en oog heeft voor het ware, leeft vanuit zijn hart. Hij laat zich leiden door zijn ware aard. Wat heeft het voor nut heilige geschriften te lezen en verheven woorden te spreken als u niet in staat bent ernaar te leven? Bent u ook zo'n herder die andermans schapen telt en zelf nergens in deelt?

Lied

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.
In mijn letters staat geschreven
dat alleen de geest doet leven.
Licht en adem is de geest.
Daarom ben ik neergeschreven:
dat je zonder angst zult leven
wat je leest.

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.
Wou je leven met zovelen
hier op aarde, moet je delen:
licht en adem, geld en goed.
Wie maar leeft om meer te krijgen
die zal sterven aan zijn eigen
overvloed.

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.
Mozes heeft de weg gewezen,
hoor de woorden der profeten:
licht en adem zal er zijn.
Als je mens wordt zoals Jezus.
Liefde als een mens aanwezig,
wijn van liefde, brood des levens, zoals hij.

H.Oosterhuis/A.Oomen

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.
Niemand weet hij jij moet leven,
nergens staat het opgeschreven,
liefde tegen liefdespijn,
vriendschap tegen duizend vrezten,
zoet dat bitter kan genezen,
mens voor mensen, recht en vrede,
licht en adem, heel veel leven,
mag je zijn.

Vrouw, waar is je broer?
mens, waar is je zusje?
't meeste van een mensenleven
wordt het minste opgeschreven.
Hoe zij trouw zijn aan elkaar,
lijden, sterven, liefde leren,
zouden wij dat ook proberen,
werd het waar.

3e lezing, Mattheus 28, 16-20

De elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg die Jezus hun had genoemd, en toen ze hem zagen bewezen ze hem eer, al twijfelden enkelen nog. Jezus kwam op hen toe en zei: 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'

Overweging

Er was in de voorbereidingstijd naar deze dienst veel verdriet in mij en in de naasten om mij heen. Door het plotselinge wegvallen van een familielid werden we weer met onze neuzen op het feit gedrukt dat het zomaar over kan zijn, dat het leven eindig is en stopt, en soms abrupt en dat doet pijn, heel veel pijn. Buiten de praktische zaken en logistieke afspraken is er een periode sprake van vreemde telefoongesprekken met half afgemaakte zinnen, losse woordjes, nou, echt erg, tjsee, dat geloof je toch niet, gevolgd door soms onhandige woorden van troost en bemoediging. Het warme bad van het delen, het weten dat je er voor elkaar bent, helpt om je boosheid te temperen en om de onzinnige vraag dit toch stelt, 'waarom nou toch', los te kunnen laten. Een krant kun je wegleggen en de TV kun je uitzetten maar dit is wat het is en je kunt er niet voor weg lopen. Hoe bijzonder en hoe fijn is het dan dat je weet en dat er gezegd wordt, je kunt dit, je bent sterker dan je denkt. Vier het leven, accepteer de pijn en haal adem.

Gevoelens delen

Ik denk dat ieder van ons, die hier zit, weet waar hij zijn kracht of energie vandaan haalt. Voor mij is dat muziek, ook de tekst op de muziek. Ik vind het altijd heel bijzonder dat je daarmee gevoelens kunt delen, mij helpt het om rustiger te worden, zeker in mijn hoofd. Het lezen van een bijzonder passage in een boek of blad, soms raakt het je zo dat je het weglegt om nog een paar keer te kunnen lezen. Woorden kunnen ontroeren en troost geven. Vertrouwen dat het wel goed zit met jou en met de grote boze wereld.

Zing voor hem een nieuw lied, speel en zing met overgave, lezen we in de eerste lezing. Zijn woorden zijn oprecht, hij is betrouwbaar, je kunt hem geloven. Hij is onze hulp en ons schild, hij steunt en ondersteunt ons en hij beschermt ons. Wat een heerlijk gevoel, dat stuurt en troost ons als het minder gaat. Een paar gewiekster woorden dan dit: ben jij daar? Ja gelukkig jij bent daar.

Leergesprekken

Ik lees een passage voor uit het boek Boeddha zonder geheimen van Ayya Khema.

Op een dag kwam een man naar de Boeddha om hem iets te vragen. Hij was al geruime tijd toehoorder en had de laatste jaren bijna al zijn leergesprekken gehoord en daarbij de vele monniken en nonnen uit zijn gevolg leren kennen.

Het viel hem op dat sommigen van de monniken en nonnen zich in velerlei opzicht verbeterd hadden: ze waren zeer liefdevol, geduldig, kortom fantastische mensen geworden. Anderen die precies zolang meegelopen hadden, vertoonden helemaal geen verandering en enkelen waren zelfs in hun nadeel veranderd: ze waren ruziemakers, ongeduldige en onaangename mensen geworden. Hoe viel dat te verklaren?

De Boeddha vroeg de man naar zijn geboorteplaats. 'Ik kom uit Rajagaha'. 'Ga je nog wel eens terug naar Rajagada?' Vroeg de Boeddha verder. 'Ja heel vaak, ik heb daar familie en handel'. 'Je kent de weg daarnaar toe dus goed?' 'Zo goed dat ik hem zelfs 's nachts in het donker kan gaan'. 'En als iemand dan vraagt hoe hij van hier naar Rajagada komt kun jij het hem dan uitleggen?' 'Ik geloof nauwelijks dat iemand anders dat beter kan'.

'Maar als je nu', ging de Boeddha verder met vragen, 'iemand de weg heel precies uitlegt, en hij blijft toch hier in Benares is het dan jouw schuld dat hij niet in Rajagada komt?' 'Nee', antwoordde de man, 'ik ben immers slechts de wegwijzer, ik vertel hem alleen maar de weg'. 'Precies', zei de Boeddha, 'dat doe ik ook.'

Jezus gaf zijn leerlingen de opdracht mee om zijn gedachtengoed aan anderen over te brengen en het goed voorbeeld te geven. Ook de Boeddha heeft als een soort wegwijzer een pad getoond om uit onze gevangenis te komen. Een gevangenis die staat voor al onze vooroordelen, verkeerde voorstellingen, meningen en die ons beperkt en vasthoudt om verder te kijken, ruimer te denken en open te staan.

Het zijn onze gedachten, onze ideeën die wereld om ons heen kleuren en invullen. Ze scheppen onze wereld. Het lastige is dat we het ook zijn. Met alles wat je overkomt, hoe je start en voedingsbodem ook is geweest of is, hoe je in het leven staat is een keuze die je zelf bepaalt. Heb je naar je eigen idee weinig kansen gehad en ben je tegengewerkt of achtergesteld, het is nooit een excuus maar vooral het is nooit te laat voor verandering. Als je je laat leiden door je hart en door de juiste keuzes en woorden is er altijd ruimte voor groei. Jaloezie en afgunst zijn slechte drijfveren en weerhouden je ervan om naar jezelf te kijken en naar hoe en waar jij zelf voor staat. Andermans schapen tellen en nergens in delen weerhoudt je niet alleen van verbintenis maar zorgt er ook voor dat je niet verder komt dan: 'zie je nu wel het is mij weer niet gegund, het geluk is altijd met een ander, het zal wel niet eerlijk aan toe zijn gegaan'. Loskomen hiervan betekent vragen durven stellen: is dat zo, weet ik dat, onderzoeken of het klopt. Delen betekent luisteren, kijken, huilen, lachen en vooral ook mee willen doen. Mens voor mensen, recht en vrede, licht en adem, heel veel leven, mag je zijn.

Kans

Norman Fisher zegt het volgende: 'In goede tijden is liefde geweldig. Het kan niet beter. In moeilijke tijden is liefde noodzakelijk. Zij verandert tragedies in mogelijkheden: iets wat moeilijk en ongewenst is, wordt een kans om liefde dieper te ervaren, om haar wijzer, voller en glorieuzer en veerkrachtiger te maken. Je leven gaat niet over jou en heeft het ook nooit gedaan. Het gaat en ging nooit over wat je bereikt, hoe succesvol je ben, hoeveel geld je verdient, wat voor positie je bekleedt en het gaat niet over hoeveel goeds jij doet voor anderen of voor de wereld. Je leven, net als het mijne en net als van iedereen, gaat altijd over één ding: liefde.'

Ik geloof in de geest van leven en liefde, ook in mij aanwezig.
Ik geloof in mensen, die mij vóórleven wat leven betekent en liefde vermag.
En zo zij het.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in de Geest
van leven en liefde,
ver aan mij vooraf,
royaal aan mij vooruit,
maar ook in mij aanwezig.
Soms noem ik Hem God,
Maar het liefste
noem ik Haar Schepper.

Ik geloof in mensen,
gedreven door de Geest,
die mij vóórleven
wat leven betekent
en wat liefde vermag.
Daarom geloof ik in Jezus
en in zoveel anderen
die leefden en leven zoals Hij.

Jan van Opbergen

Ik geloof in de Gemeenschap van de Geest:
mensen die samen zich oefenen
in recht doen en vrede stichten,
in breken en delen.

Ik geloof in het goede,
dat wij nu eens verbergen
dan weer openbaren.
En ik geloof dat het goede
het kwade zal overleven;
dat niet het laatste woord
zal zijn aan de dood,
maar aan het leven en de liefde.

Amen.

Intenties die werden opgeschreven

Tafellied

Gij die de stomgeslagen mond verstaat
van alle stervelingen die wij zijn,
wij roepen u de naam toe van een mens,
Jezus, de zoon der mensen, uw geliefde.

Nooit sprak een mens als hij,
in hem verstonden wij uw bestaan,
de zin van ons bestaan.
Hij is uw woord geweest, hij heeft volbracht
alle gerechtigheid, een mens voor allen.

Om zijnentwil zie ons dit uur bijeen.
Zie alle stervelingen van de wereld,
waar onze doden zijn, verkoold, verwaaid,
vragen wij U - hebt Gij hen nog gezien?

Waarom genadeloos vernietigd worden
de armsten van de wereld, uw geliefden;
waarom wij die met weinigen bezitten
wat allen toebehoort, uw woord niet doen,

geen wereld maken die in vrede is,
een nieuwe orde van gerechtigheid -
Gij die ons hebt gezegd wat leven is:
te doen wat goed is, recht, elkaar bevrijden.

Gij die dit woord ons in gegeven hebt,
een bron van kracht en moed en zeker weten.
Gij die het licht in ons geschapen hebt:
dat niet de duisternis ons overmeestert.

Dat niet het laatste woord is aan de dood,
Gij die tot hier ons vasthoudt in het leven,
Gij die ons afgestemd hebt op uw stem,
Gij die ons hebt geschapen naar U toe,

Gij die ons zocht, nog voor wij om U riepen,
Gij die gezegd hebt dat Gij ons zult vinden,
wij roepen U de naam toe van uw mens,
Israël, deze aarde, uw geliefde.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Die chaos schiep tot mensenland,
die mensen riep tot zinsverband.
Hij schreef ons tot bescherming,
zijn handvest van ontferming.
Hij schreef ons vrij, met eigen hand.

Schrift die mensenoorsprong schrijft.
Woord dat trouw blijft.

Dat boek waarin getekend staan
gezichten, zielen, naam voor naam,
hun overslaande liefde,
hun overgaande liefde,
hun weëen die niet overgaan.

H.Oosterhuis/A.Oomen

Schrift die mensendagen schrijft.
Licht dat aanblijft.
Zijn onvergankelijk testament:
dat Hij ons in de dood nog kent.
De dagen van ons leven,
ten dode opgeschreven,
ten eeuwig leven omgewend.

Schrift die mensentoeekomst schrijft.
Naam die trouw blijft.

Overpeinzing

Anoniem

Toen ik van mezelf begon te houden
Begreep ik dat ik altijd op het juiste moment op de juiste plek ben
en dat alles gebeurt op precies het juiste moment, ik kan dus rustig zijn.
Nu weet ik: dat is zelfvertrouwen.

Toen ik van mezelf begon te houden
Verlangde ik niet langer naar een ander leven
en zag ik dat alles om me heen een uitnodiging is om me beter ontwikkelen.
Nu weet ik: dat is groei.

Toen ik van mezelf begon te houden
Begreep ik hoeveel ik iemand kan kwetsen als ik mijn verlangens opdring,
zelfs als ik wist dat de tijd er niet rijp voor was – zelfs als ik die ander was.
Nu weet ik: dat is respect.

Toen ik van mezelf begon te houden
Stopte ik met steeds mijn gelijk te willen halen
en sindsdien merk ik steeds vaker dat niets zwart of wit is.
Nu weet ik: dat is bescheidenheid.

Wanneer we van ons zelf gaan houden
Hoeven we niet langer bang te zijn voor confrontaties met onself of met anderen.
Zelfs sterren botsen weleens en daaruit worden weer nieuwe werelden geboren.
Nu weet ik: dat is leven.

Slotlied

J. v. Opbergen / J.v.d.Velde

Geef alle ruimte aan de liefde,
in haar leeft God zich naar ons toe.
Vergeef het kwaad aan wie ons griede,
de liefde wordt een mens niet moe.
Zij zal de dood nog overleven,
geen water blust haar vuren uit,
zij blijft ons tot elkander keren,
tot alle angst is uitgeluid.
Zij blijft ons tot elkander keren,
tot alle angst is uitgeluid.

Hoe zal een mens ooit overleven?
Wat moet hij aan met eeuwigheid?
Door liefde wordt het ons gegeven,
voorbij te zien aan dood en tijd.
Want wie vandaag weet te beminnen,
denkt niet: 'Hoe zal het morgen zijn?'
Het blijft beginnen, herbeginnen,
tot wij voorgoed geboren zijn.
Het blijft beginnen, herbeginnen,
tot wij voorgoed geboren zijn.

Zegenbede

